

ΒΟΥΛΗ ΤΩΝ ΕΛΛΗΝΩΝ

ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΙΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ

ΑΝΑΡΤΗΤΕΑ ΣΤΗΝ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΕΥΤΙΚΗ ΔΙΑΦΑΝΕΙΑ

ΕΚΘΕΣΗ ΕΠΙ ΤΟΥ ΝΟΜΟΣΧΕΔΙΟΥ

«Ενσωμάτωση της Οδηγίας (ΕΕ) 2019/2121 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 27ης Νοεμβρίου 2019 για την τροποποίηση της οδηγίας (ΕΕ) 2017/1132 όσον αφορά τις διασυννοριακές μετατροπές, συγχωνεύσεις και διασπάσεις κεφαλαιουχικών εταιρειών»

I. Γενικές Παρατηρήσεις

Το φερόμενο προς συζήτηση και ψήφιση νομοσχέδιο, όπως το επεξεργάστηκε η Διαρκής Επιτροπή Παραγωγής και Εμπορίου, αποτελείται από οκτώ Κεφάλαια (Α' -Η') και δεκαέξι (16) άρθρα, συμπεριλαμβανομένου του ακροτελεύτιου άρθρου, που ορίζει τον χρόνο έναρξης ισχύος των διατάξεων του νόμου.

Στο Κεφάλαιο Α' (άρθρα 1-2) καθορίζεται ο σκοπός και το αντικείμενο του νόμου, που αφορά διασυννοριακές συγχωνεύσεις, διασπάσεις και μετατροπές κεφαλαιουχικών εταιρειών, με ενσωμάτωση της Οδηγίας (ΕΕ) 2019/2121 και αντίστοιχες προσθήκες στις διατάξεις του ν. 4601/2019 («Εταιρικοί μετασχηματισμοί και εναρμόνιση του νομοθετικού πλαισίου με τις διατάξεις της Οδηγίας 2014/55/ΕΕ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 16ης Απριλίου 2014 για την έκδοση ηλεκτρονικών τιμολογίων στο πλαίσιο δημόσιων συμβάσεων και λοιπές διατάξεις» - βλ. την από 26-2-2019 Έκθεση της Επιστημονικής Υπηρεσίας της Βουλής). Οι διατάξεις του παρόντος παραπέμπουν στα άρθρα της Οδηγίας (ΕΕ) 2017/1132 σχετικά με ορισμένες πτυχές του εταιρικού δικαίου, όπως έχει τροποποιηθεί με την υπό ενσωμάτωση Οδηγία (ΕΕ) 2019/2121.

Με το Κεφάλαιο Β´ (άρθρο 3) ενσωματώνονται ρυθμίσεις για τις διασυνοριακές συγχωνεύσεις, με την προσθήκη Κεφαλαίου ΙΑ´ στο Μέρος Β´ του ν. 4601/2019 και, συγκεκριμένα, νέων άρθρων 53α-53ιη. Ειδικότερα: καθορίζεται το πεδίο εφαρμογής του Κεφαλαίου αυτού και δίδονται ορισμοί των κρίσιμων για την εφαρμογή του εννοιών, όπως «εταιρεία», «ημεδαπή εταιρεία», «αλλοδαπή εταιρεία», «συγχώνευση» και «διασυνοριακή συγχώνευση», ορίζεται το ελάχιστο περιεχόμενο του κοινού σχεδίου διασυνοριακής συγχώνευσης, θεσπίζεται διαδικαστικό και ουσιαστικό πλαίσιο δημοσιότητας στοιχείων της συγχώνευσης, καθορίζονται τα στοιχεία που πρέπει να περιλαμβάνει η έκθεση του Δ.Σ. ή των διαχειριστών της ημεδαπής εταιρείας προς τους μετόχους ή τους εταίρους και προς τους εργαζομένους, καθώς και τα στοιχεία που περιλαμβάνει η έκθεση των ανεξάρτητων εμπειρογνομόνων (εφόσον απαιτείται να ζητηθεί τέτοια), θεσπίζεται η διαδικασία και οι προϋποθέσεις άσκησης του δικαιώματος προστασίας των μετόχων ή εταίρων και των πιστωτών, καθώς και το πλαίσιο της ενημέρωσης των εργαζομένων, της σχετικής διαβούλευσης, της συμμετοχής τους στη διοίκηση της προκύπτουσας από τη διασυνοριακή συγχώνευση εταιρείας και της διασφάλισης δικαιωμάτων τους, θεσπίζονται οι προϋποθέσεις χορήγησης, κατόπιν ειδικώς καθοριζόμενης διαδικασίας ελέγχου, πιστοποιητικού πριν από τη διασυνοριακή συγχώνευση, το οποίο διαβιβάζεται, κατά περίπτωση, στην αρμόδια αρχή του κράτους μέλους ή, επί ημεδαπής νέας εταιρείας, στη Διεύθυνση Εταιρειών της Γενικής Γραμματείας Εμπορίου του Υπουργείου ανάπτυξης, προς περαιτέρω έλεγχο νομιμότητας, ως προς το σκέλος της ολοκλήρωσης της διασυνοριακής συγχώνευσης, ορίζεται η ημερομηνία έναρξης των αποτελεσμάτων της διασυνοριακής συγχώνευσης, η διαδικασία και τα αποτελέσματα καταχώρισης-δημοσιοποίησής της, σύμφωνα με τις ισχύουσες διατυπώσεις δημοσιότητας των ημεδαπών εταιρειών, καθώς και οι έννομες συνέπειες της συγχώνευσης, συμπεριλαμβανομένων και ορισμένων απλουστευμένων διατυπώσεων.

Με το Κεφάλαιο Γ´ (άρθρο 4) ενσωματώνονται ρυθμίσεις για τη διασυνοριακή διάσπαση κεφαλαιουχικών εταιρειών, με την προσθήκη Κεφαλαίου ΙΒ´ στο Μέρος Γ´ του ν. 4601/2019 και, συγκεκριμένα, νέων άρθρων 103α-103ιθ. Ειδικότερα: καθορίζεται το πεδίο εφαρμογής του Κεφαλαίου αυτού, με αναφορά στο κατά περίπτωση ισχύον κανονιστικό πλαίσιο, και δίδονται ορισμοί των κρίσιμων για την εφαρμογή του εννοιών, όπως «εταιρεία», «ημεδαπή εταιρεία», «αλλοδαπή εταιρεία», «επωφελούμενη εταιρεία», «διάσπαση» και «διασυνοριακή διάσπαση», ορίζεται το ελάχιστο περιεχόμενο

του σχεδίου διασυννοριακής διάσπασης, θεσπίζεται διαδικαστικό και ουσιαστικό πλαίσιο δημοσιότητας στοιχείων της διάσπασης, καθορίζονται τα στοιχεία που πρέπει να περιλαμβάνει η έκθεση του Δ.Σ. ή των διαχειριστών της ημεδαπής διασπώμενης εταιρείας προς τους μετόχους ή τους εταίρους και προς τους εργαζομένους, καθώς και τα στοιχεία που περιλαμβάνει η έκθεση των ανεξάρτητων εμπειρογνομόνων, ρυθμίζεται η διαδικασία έγκρισης της διασυννοριακής διάσπασης από τη συνέλευση των μετόχων ή εταίρων της ημεδαπής διασπώμενης εταιρείας, θεσπίζεται η διαδικασία και οι προϋποθέσεις άσκησης του δικαιώματος προστασίας των μετόχων ή εταίρων και των πιστωτών, καθώς και το πλαίσιο της ενημέρωσης των εργαζομένων, της σχετικής διαβούλευσης, της συμμετοχής τους στη διοίκηση της επωφελούμενης ή των επωφελούμενων εταιρειών, και της διασφάλισης των δικαιωμάτων τους, θεσπίζονται οι προϋποθέσεις χορήγησης, κατόπιν ειδικώς καθοριζόμενης διαδικασίας ελέγχου, πιστοποιητικού πριν από τη διασυννοριακή διάσπαση, και διαβίβασής του στις αρμόδιες αρχές, ρυθμίζονται ζητήματα που αφορούν τον έλεγχο νομιμότητας της διασυννοριακής διάσπασης, τα αποτελέσματά της, την ημερομηνία κατά την οποία επέρχονται αυτά, την καταχώρισή της, καθώς και η απλουστευμένη διαδικασία που εφαρμόζεται όταν η διασυννοριακή διάσπαση γίνεται με απόσχιση κλάδου.

Με το Κεφάλαιο Δ' (άρθρο 5) ενσωματώνονται ρυθμίσεις για τη διασυννοριακή μετατροπή κεφαλαιουχικών εταιρειών, με την προσθήκη Κεφαλαίου Ζ' στο Μέρος Δ' του ν. 4601/2019 και, συγκεκριμένα, νέων άρθρων 139α-139η. Ειδικότερα: καθορίζεται το πεδίο εφαρμογής του Κεφαλαίου αυτού, δίδονται οι αναγκαίοι ορισμοί για την εφαρμογή του, ορίζεται, κατά περίπτωση, για ποιες διαδικασίες και διατυπώσεις εφαρμόζεται το ελληνικό δίκαιο, ορίζεται το ελάχιστο περιεχόμενο του σχεδίου διασυννοριακής μετατροπής και η διαδικασία δημοσίευσής του, καθορίζονται τα στοιχεία που πρέπει να περιλαμβάνει η έκθεση του Δ.Σ. ή των διαχειριστών της ημεδαπής μετατρεπόμενης εταιρείας προς τους μετόχους ή τους εταίρους και προς τους εργαζομένους, καθώς και τα στοιχεία που περιλαμβάνει η έκθεση των ανεξάρτητων εμπειρογνομόνων, ρυθμίζονται η διαδικασία έγκρισης της διασυννοριακής μετατροπής από τους μετόχους ή τους εταίρους της ημεδαπής μετατρεπόμενης εταιρείας, ζητήματα προστασίας των μετόχων ή των εταίρων που καταψήφισαν το σχέδιο διασυννοριακής μετατροπής, καθώς και των πιστωτών της μετατρεπόμενης εταιρείας, και θέματα ενημέρωσης και διαβούλευσης των εργαζομένων, και συμμετοχής τους στη διοίκηση της μετατραπείσας εταιρείας, θεσπίζονται οι προϋποθέσεις χορήγησης, κατόπιν ειδι-

κώς καθοριζόμενης διαδικασίας ελέγχου, πιστοποιητικού πριν από τη διασυνοριακή μετατροπή, και διαβίβασής του στις αρμόδιες αρχές, και ρυθμίζονται ζητήματα που αφορούν τον έλεγχο νομιμότητας της διασυνοριακής μετατροπής, τα αποτελέσματά της, την ημερομηνία κατά την οποία επέρχονται αυτά, καθώς και την καταχώρισή της.

Με το Κεφάλαιο Ε' (άρθρα 6-12) επέρχονται λοιπές τροποποιήσεις στον ν. 4601/2019 και, συγκεκριμένα, στα άρθρα του 8, 17, 60, 69, 112, 142 και 147. Ειδικότερα, τροποποιούνται διατάξεις που αφορούν στη δημοσίευση των σχεδίων συμβάσεων συγχώνευσης (άρθρο 6) και διάσπασης (άρθρο 7), και στον προληπτικό έλεγχο νομιμότητας των συγχωνεύσεων (άρθρο 8), διασπάσεων (άρθρο 9) και μετατροπών (άρθρο 10) εταιρειών, επικαιροποιούνται νομοθετικές παραπομπές (άρθρο 11) και διορθώνονται σφάλματα (άρθρο 12).

Με το Κεφάλαιο ΣΤ' (άρθρα 13-14) τίθενται εξουσιοδοτικές διατάξεις (άρθρο 13) και ορίζονται οι καταργούμενες διατάξεις (άρθρο 14).

Με το Κεφάλαιο Ζ' (άρθρο 15), υπό τον τίτλο «Τελικές Διατάξεις», παρατείνεται η προθεσμία διεξαγωγής των τακτικών συνελεύσεων των μετόχων ή των εταιρών των κεφαλαιουχικών εταιρειών για το έτος 2023.

Τέλος, με το Κεφάλαιο Η' (άρθρο 16) ορίζεται η έναρξη ισχύος του νόμου.

II. Παρατηρήσεις επί των άρθρων

1. Επί του άρθρου 4 (νέο άρθρο 53γ του ν. 4601/2019)

Στην περ. ιδ) του νέου άρθρου 53γ του ν. 4601/2019, το οποίο αφορά στο περιεχόμενο του κοινού σχεδίου διασυνοριακής συγχώνευσης και ενσωματώνει το άρθρο 122 της Οδηγίας (ΕΕ) 2017/1132, ως στοιχείο του σχεδίου ορίζονται οι «διασφαλίσεις που παρέχονται σε πιστωτές, ιδίως εγγυήσεις ή ενέχυρα». Παρατηρείται ότι στο άρθρο 122 της εν λόγω Οδηγίας, όπως διαμορφώθηκε μετά την τροποποίησή του από την περ. 9 του άρθρου 1 της εδώ υπό ενσωμάτωση Οδηγίας (ΕΕ) 2019/2121, αντί της λέξης «ιδίως», υπάρχει η λέξη «όπως».

2. Επί του άρθρου 4 (νέο άρθρο 53θ του ν. 4601/2019)

Στο πρώτο εδάφιο της παρ. 1 του νέου άρθρου 53θ του ν. 4601/2019, το οποίο παραπέμπει στο άρθρο 126β της Οδηγίας (ΕΕ) 2017/1132 (όπως αυτό προστέθηκε με την εδώ υπό ενσωμάτωση Οδηγία (ΕΕ) 2019/2121), ρυθμίζονται οι εγγυήσεις, τις οποίες οι πιστωτές της ημεδαπής εταιρείας δικαιούνται να ζητήσουν, «εφόσον αποδεικνύουν επαρκώς ότι λόγω της διασυνο-

ριακής συγχώνευσης διακυβεύεται η ικανοποίηση των απαιτήσεων τους». Παρατηρείται ότι στο άρθρο 126β, που προστέθηκε στην Οδηγία (ΕΕ) 2017/1132 με την εδώ υπό ενσωμάτωση Οδηγία, αντί της φράσης «εφόσον αποδεικνύουν», υπάρχει η φράση «εφόσον μπορούν να αποδείξουν».

3. Επί του άρθρου 4 (νέο άρθρο 53ιζ του ν. 4601/2019)

Στην παρ. 4 του νέου άρθρου 53ιζ του ν. 4601/2019, το οποίο παραπέμπει στα άρθρα 131 και 134 της Οδηγίας (ΕΕ) 2017/1132 (όπως αυτά τροποποιήθηκαν με την εδώ υπό ενσωμάτωση Οδηγία (ΕΕ) 2019/2121), ορίζονται τα εξής: «Διασυνοριακή συγχώνευση που έχει αρχίσει να παράγει αποτελέσματα σύμφωνα με το παρόν δεν μπορεί να κηρυχθεί άκυρη, χωρίς να θίγεται η δυνατότητα επιβολής άλλων μέτρων και κυρώσεων, σύμφωνα με διατάξεις αναγκαστικού δικαίου». Παρατηρείται ότι στο άρθρο 134 της εν λόγω Οδηγίας, όπως διαμορφώθηκε μετά την τροποποίησή του από την περ. 22 του άρθρου 1 της εδώ υπό ενσωμάτωση Οδηγίας (ΕΕ) 2019/2121, ορίζονται τα εξής: «Δεν μπορεί να κηρυχθεί άκυρη διασυνοριακή συγχώνευση που έχει αρχίσει να παράγει αποτελέσματα σύμφωνα με το άρθρο 129. Το πρώτο εδάφιο δεν επηρεάζει τις εξουσίες των κρατών μελών, μεταξύ άλλων, σχετικά με το ποινικό δίκαιο, την πρόληψη και την καταπολέμηση της χρηματοδότησης της τρομοκρατίας, το κοινωνικό δίκαιο, τη φορολογία και την επιβολή του νόμου, όσον αφορά την επιβολή μέτρων και κυρώσεων, σύμφωνα με την εθνική νομοθεσία, μετά την ημερομηνία κατά την οποία άρχισε να ισχύει η διασυνοριακή συγχώνευση». Θα ήταν, ενδεχομένως, ενδεδειγμένο, για λόγους σαφήνειας, η εν θέματι παρ. 4 του νέου άρθρου 53ιζ του ν. 4601/2019, να αναδιατυπωθεί ως εξής: «Διασυνοριακή συγχώνευση που έχει αρχίσει να παράγει αποτελέσματα σύμφωνα με το παρόν δεν μπορεί να κηρυχθεί άκυρη. Η ρύθμιση αυτή δεν θίγει τη δυνατότητα επιβολής άλλων μέτρων και κυρώσεων, σύμφωνα με διατάξεις αναγκαστικού δικαίου».

4. Επί του άρθρου 4 (νέο άρθρο 103δ του ν. 4601/2019)

Στην περ. η' του νέου άρθρου 103δ του ν. 4601/2019, το οποίο παραπέμπει στο άρθρο 160δ της Οδηγίας (ΕΕ) 2017/1132 (όπως αυτό προστέθηκε με την εδώ υπό ενσωμάτωση Οδηγία (ΕΕ) 2019/2121), ορίζεται ότι «[τ]ο Διοικητικό Συμβούλιο ή οι διαχειριστές της ημεδαπής διασπώμενης εταιρείας καταρτίζουν το σχέδιο διασυνοριακής διάσπασης, το οποίο περιλαμβάνει τουλάχιστον: (...) η) τα ειδικά πλεονεκτήματα που παρέχονται σε μέλη των διοικητικών, διαχειριστικών, εποπτικών ή εσωτερικών ελεγκτικών οργάνων

της διασπώμενης εταιρείας». Παρατηρείται ότι στην αντίστοιχη υπό ενσωμάτωση ρύθμιση (περ. η΄ του άρθρου 160δ της Οδηγίας (ΕΕ) 2017/1132), γίνεται λόγος για «τυχόν» ειδικά πλεονεκτήματα των μελών των ανωτέρω οργάνων της εταιρείας και θα ήταν, ενδεχομένως, ενδεδειγμένο, να γίνει προσθήκη του ως άνω όρου στην εν θέματι διάταξη του νομοσχεδίου.

5. Επί του άρθρου 4 (νέο άρθρο 103η του ν. 4601/2019)

Στο πρώτο εδάφιο της παρ. 2 του νέου άρθρου 103η του ν. 4601/2019, το οποίο παραπέμπει στο άρθρο 160η της Οδηγίας (ΕΕ) 2017/1132 (όπως αυτό προστέθηκε με την εδώ υπό ενσωμάτωση Οδηγία (ΕΕ) 2019/2121), ορίζονται τα εξής: «Η απόφαση της συνέλευσης για την έγκριση της διασυννοριακής διάσπασης δεν μπορεί να προσβληθεί για τον λόγο ότι:». Στην αντίστοιχη υπό ενσωμάτωση ρύθμιση (παρ. 5 του άρθρου 160η της Οδηγίας), ορίζονται τα εξής: «Τα κράτη μέλη διασφαλίζουν ότι η έγκριση της διασυννοριακής διάσπασης από τη γενική συνέλευση δεν μπορεί να προσβληθεί αποκλειστικά και μόνο για τους ακόλουθους λόγους:». Θα ήταν, ενδεχομένως, ενδεδειγμένο, για λόγους σαφήνειας, το εν θέματι πρώτο εδάφιο της παρ. 2 του νέου άρθρου 103η του ν. 4601/2019, να αναδιατυπωθεί ως εξής: «Η απόφαση της συνέλευσης για την έγκριση της διασυννοριακής διάσπασης δεν μπορεί να προσβληθεί αποκλειστικά και μόνο για τον λόγο ότι:».

6. Επί του άρθρου 15

Με την προτεινόμενη διάταξη παρατείνεται κατά πενήντα ημέρες η προθεσμία διεξαγωγής των τακτικών γενικών συνελεύσεων των μετόχων των ανωνύμων εταιρειών, καθώς και των τακτικών συνελεύσεων των εταίρων των ιδιωτικών κεφαλαιουχικών εταιρειών και των εταιρειών περιορισμένης ευθύνης.

Κατά τούτο, ο τίτλος της διάταξης: «Παράταση προθεσμιών διεξαγωγής γενικών συνελεύσεων νομικών προσώπων για το έτος 2023», ο οποίος αναφέρεται γενικά σε συνελεύσεις νομικών προσώπων, θα ήταν ορθότερο να α-

ντικατασταθεί από τον τίτλο: «Παράταση προθεσμιών διεξαγωγής τακτικών συνελεύσεων κεφαλαιουχικών εταιρειών για το έτος 2023».

Αθήνα, 26 Σεπτεμβρίου 2023

Οι Εισηγητές
Νικόλαος Παπαχρήστος
Επιστημονικός Συνεργάτης
Γεώργιος Φωτόπουλος
Ειδικός Επιστημονικός Συνεργάτης

Ο Προϊστάμενος του Α΄ Τμήματος
Νομοτεχνικής Επεξεργασίας
Ξενοφών Παπαρρηγόπουλος
Αναπληρωτής Καθηγητής
του Πανεπιστημίου Πελοποννήσου

Ο Προϊστάμενος της Β΄ Διεύθυνσης
Επιστημονικών Μελετών
Αστέρης Πλιάκος
Καθηγητής του Οικονομικού
Πανεπιστημίου Αθηνών

Ο Πρόεδρος του Επιστημονικού Συμβουλίου
Κώστας Μαυριάς
Ομότιμος Καθηγητής της Νομικής Σχολής του Πανεπιστημίου Αθηνών